

Commissie Gelijke Behandeling

Onderwijs voor iedereen

Er zijn vele kinderen met een fysieke beperking en/of een gedragsstoornis. Al deze kinderen hebben net als ieder ander kind recht op onderwijs. Maar het organiseren hiervan heeft heel wat voeten in de aarde. Jaarlijks zitten er zo'n drieduizend kinderen thuis, omdat geen enkele school plaats voor ze heeft. Bij deze organisatie van onderwijs voor iedereen is niet alleen de politiek betrokken, maar ook scholen, docenten, ouders, steunpunten en belangenverenigingen.

Aan de discussie namen mensen deel uit de praktijk van het primair-, voortgezet-, beroeps- en hogeronderwijs. Uitgangspunt van de discussie was een casus over een jongen met een gedragsstoornis. Omdat de jongen onhandelbaar was kwam hij terecht bij een Rebound voorziening. De ouders wilden echter niet dat hij onderwijs beneden zijn niveau volgde. De school worstelt met een opvangverplichting, maar vindt het onverantwoord hem in een klas mee te laten draaien. Uiteindelijk plaatst de school de jongen in een huiswerkklas en volgt hij niet langer klassikaal les.

De kernvraag was *hoe ver ga je als school om deze jongen onderwijs te kunnen bieden*. Voor alle panelleden was dit een herkenbare casus, omdat in de praktijk soortgelijke zaken regelmatig voorkomen. De discussie werd vormgegeven aan de hand van het denkhoedendebat. De deelnemers werden bij binnenkomst ingedeeld onder één van de zes denkhoeden. Iedere denkhoed stond voor een bepaalde manier van denken. Bijvoorbeeld op basis van feiten, gevoelens, creatief of pessimistisch.

De bevindingen per denkhoed

Na een brainstormsessie binnen alle denkhoeden werden de ideeën naar voren gebracht. De *zwarte denkhoed* had als slogan 'weg met die jongen!'. De school hoeft immers niet op te voeden, dit moeten de ouders doen. De school kampte inmiddels met drie overspannen leerkrachten als gevolg van het gedrag van de jongen. Ook de andere leerlingen voelen zich onveilig. Daarom is er maar één oplossing: de jongen moet van school af.

De *groene denkhoed* bekeek het van een heel andere kant, want alle kinderen moesten in de huiswerkklas plaatsnemen. In kleine groepjes kon er dan huiswerk worden gemaakt. Hierdoor zou de jongen zich niet zo alleen voelen. Ook zou er een gesprek moeten plaatsvinden met de leerling om te horen wat hij graag wil. Daarnaast zou er een gesprek moeten plaatsvinden met zijn klasgenoten. De *gele denkhoed* zegt het gaat goed! Hij zit alleen, zonder zijn medestudenten en kan zich eindelijk concentreren op wat zijn ouders belangrijk vinden, namelijk zijn opleiding.

De *rode denkhoed* is boos, zo ontzettend boos en verdrietig! Dat is het standpunt. We worden er verdrietig van dat de jongen gelijk bestempeld wordt als lastige leerling terwijl hij zich alleen maar verweerd tegen de leerlingen die hem pesten. Hij wordt door zijn klasgenootjes uitgesloten. Volgens de *blauwe denkhoed* moeten we terug

naar de basis. Iedereen is er te zeer emotioneel bij betrokken. De school is ervoor het onderwijs en dat moet het uitgangspunt zijn. Ze zouden er goed aan doen om een gedragscontract op te stellen. De *witte denkhoed* stelt dat de jongen storend gedrag vertoont maar dat er geen enkele diagnose is gesteld. Onduidelijk is dan ook op grond waarvan de school hem isoleert van de andere leerlingen.

Na deze inventarisatie mochten de verschillende denkhoeden op elkaar reageren. Dit leverde voor de denkhoeden zelf geen nieuwe standpunten op. De rode denkhoed was nog steeds erg boos en de zwarte denkhoed zag niets in een goed gesprek. Kortom de denkhoeden kwamen niet nader tot elkaar.

Reactie van het panel

Uiteindelijk was het laatste woord aan de panelleden. Conclusie van de panelleden was dat de casus en ook de standpunten van de denkhoeden – hoewel wat zwaar aangezet – goed de realiteit weergeven *“In de praktijk ziet men vaak dat mensen sterk in hun eigen standpunt blijven hangen, dat situaties nog onvoldoende duidelijk zijn en dat er teveel over maar te weinig met de gehandicapte of chronisch zieke leerling/student wordt gepraat”*. Alle panelleden waren het erover eens dat de gehandicapte of chronisch zieke leerling centraal moet staan.